

Raport de politici publice

Co-crearea unei agende de politici publice reflexive în educație în Sfântu Gheorghe

Introducere

Acest raport de politici publice se bazează pe lucrările unui studiu paneuropean privind inegalitatea în rândul tinerilor, denumit proiectul UPLIFT. Abordează unele dintre principalele concluzii ale cercetării locale UPLIFT din Sfântu Gheorghe. De asemenea, prezintă implicațiile studiului pentru municipiul Sfântu Gheorghe, instituțiile de învățământ la nivel local și județean, diferite tipuri de grupuri de părți interesate, tinerii vulnerabili cu vârste cuprinse între 16 și 25 de ani și alte organizații implicate în agenda locală de politici publice în domeniul educației. Studiul se concentrează în special asupra accesului la învățământul de calitate pentru copiii vulnerabili.

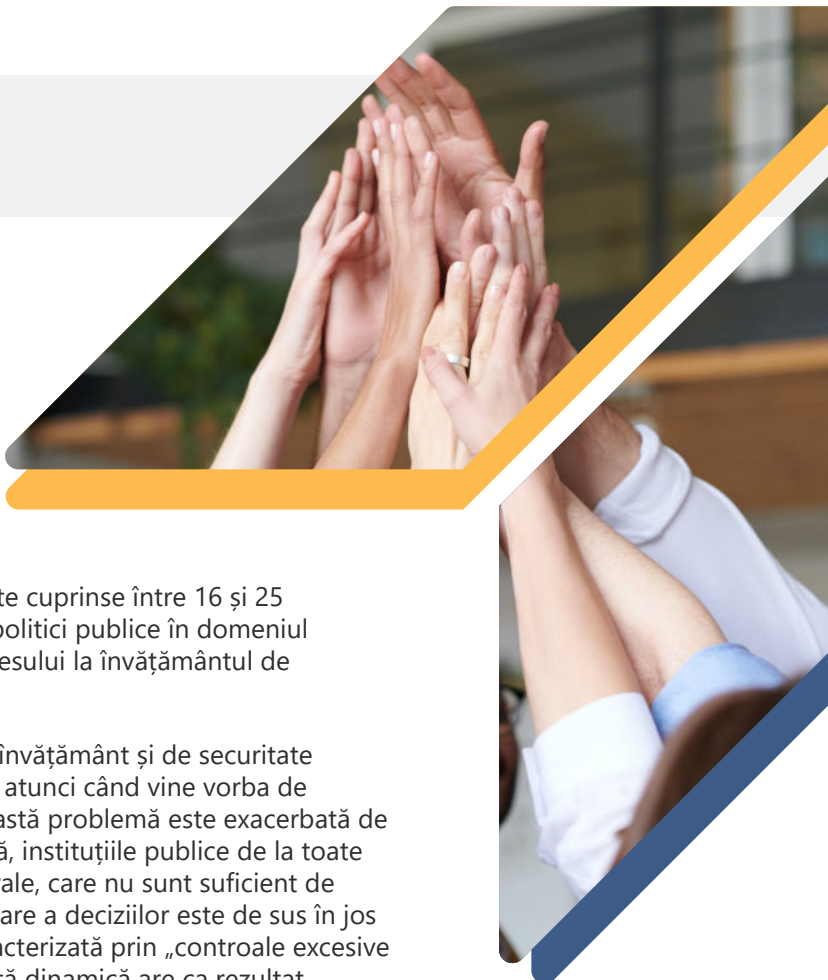
Problema structurală majoră a sistemului românesc de învățământ și de securitate socială este lipsa unei viziuni bine articulate - în special atunci când vine vorba de includerea și menținerea grupurilor dezavantajate. Această problemă este exacerbată de faptul că administrația publică este puternic centralizată, instituțiile publice de la toate nivelurile fiind excesiv de dependente de deciziile centrale, care nu sunt suficient de sensibile la problemele și soluțiile locale. Procesul de luare a deciziilor este de sus în jos și ierarhic și se bazează pe o birocratizare excesivă, caracterizată prin „controale excesive efectuate mai degrabă într-o manieră punitivă”¹. Această dinamică are ca rezultat provocarea că factorii de decizie locali nu au, de obicei, nici libertatea, nici puterea (și poate nici energia) de a iniția abordări alternative, locale, ale problemelor sistemice.

În timp ce principiul organizatoric al educației este acela de a asigura șanse egale pentru toți copiii, indiferent de mediul din care provin, mecanismele instituționale sporesc de fapt segregarea și adâncesc inegalitățile sociale, lucru detectabil încă de la sfârșitul școlii primare. La compararea zonelor rurale cu cele urbane, aceste diferențe devin și mai mari și mai evidente.²

Constatările majore ale proiectului Uplift în domeniul educației din Sfântu Gheorghe sunt similare atât la nivelul grupurilor de interes instituțional, cât și la cel al tinerilor.

Percepția comună a ambelor grupuri a fost comună:

- lipsa de siguranță în sistemul de învățământ (de la bullying până la relațiile nesatisfăcătoare dintre elevi și profesori);
- instabilitatea /nesiguranța (incertitudinea reglementărilor exprimată prin orientări metodologice neclare, precum și lipsa de personal);
- cadre foarte stricte și rigide în care sunt încadrate școlile;
- lipsa de spațiu pentru creativitate și flexibilitate în activitatea didactică;
- absența unui parteneriat puternic între părțile direct implicate (școală, elev, părinți); și
- lipsa de personal calificat la toate nivelurile de învățământ și un sentiment general de neputință în fața celor mai multe situații neprevăzute.

Deși factorii de decizie politică locali au mijloace foarte limitate de influență asupra sistemului național de învățământ, aceștia au puterea, împreună cu actorii de punere în aplicare (cum ar fi școlile, ONG-urile, companiile furnizoare de servicii sociale, instituțiile de formare etc.), de a iniția politici și acțiuni locale care vizează reducerea inegalităților sociale în rândul copiilor și îmbunătățirea accesului la un învățământ de calitate pentru toți copiii. Pentru a afla mai multe despre provocările și oportunitățile locale în [Raportul nostru urban](#) și despre experiențele persoanelor din comunitățile marginalizate din Sfântu Gheorghe, puteți citi mai multe în [Raportul nostru cu studii de caz](#).

În vederea abordării acestor probleme prin intermediul unei practici de politici publice reflexive, tinerii au nevoie de sprijin pentru a-și transforma experiențele și nevoile în perspective și idei de schimbare coerente și durabile. În mod similar, actorii instituționali au nevoie de sprijin pentru a înțelege modul în care implicarea grupului lor țintă principal (un proces reflexiv/participativ de elaborare a politicilor) poate contribui la modelarea politicii și a practicii locale.

Următoarele concluzii și sugestii de politici se bazează pe implicarea unor instituții, ONG-uri, furnizori de servicii sociale, reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale la nivel județean și local, cercetători, reprezentanți ai Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă și tineri vulnerabili cu vârste cuprinse între 16 și 25 de ani.

Raportul se încheie cu studii de caz care exemplifică procesul participativ de elaborare a politicilor publice într-un context în care nici elaborarea politicilor, nici procesele participative nu au precedente puternice.

Proiectul UPLIFT

Cum percep și cum se adaptează tinerii la inegalitate? Proiectul UPLIFT urmărește să înțeleagă modelele și tendințele asociate, cu accent pe locuințe, educație și ocuparea forței de muncă în 16 zone urbane din Europa. Partenerii proiectului, împreună cu tinerii și comunitățile lor, co-proiectează, de asemenea, un instrument care implică tinerii în crearea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor publice care urmăresc reducerea inegalităților (pilotat în patru din cele 16 localități urbane (Amsterdam, Barakaldo, Sfântu Gheorghe și Tallinn). Prin intermediul agendei de elaborare a politicilor publice reflexive, obiectivul UPLIFT este un proces nou, durabil și participativ de co-creare a politicilor, în care tinerii contribuie activ la politicile publice care le influențează direct șansele de viață.

[CITEȘTE MAI MULT](#)

Concluziile cheie în Sfântu Gheorghe

Culegerea de date valide și demne de încredere reprezintă o mare provocare³. Chiar și acolo unde există mecanisme naționale de colectare a datelor în domeniul educației, datele produse nu sunt adecvate pentru urmărirea participării școlare, a abandonului școlar sau a neșcolarizării diferitelor grupuri sociale. Datele nu sunt colectate la nivel municipal, iar cele de la nivel județean nu oferă suficiente informații cu privire la tendințele existente, în special în ceea ce privește accesul la învățământ pentru grupurile defavorizate. Lipsa de informații accesibile din cadrul sistemului de învățământ care să permită obținerea de date dezagregate și sensibile pentru monitorizare înseamnă că autoritățile și instituțiile locale nu dispun de cunoștințe fiabile pe care să se bazeze elaborarea politicilor publice la nivel local.

În România, la nivel local, instituțiile publice au puțină sau deloc putere de a lua decizii strategice în ceea ce privește politicile publice. Un stat puternic centralizat are cel puțin două consecințe majore pe termen lung: factorii de decizie locali devin executanții politicilor naționale, ceea ce inhibă gândirea creativă sau implementarea de noi abordări. Acest lucru duce la o lipsă generală de implicare și la un sentiment de neputință și incapacitate, chiar și în cazurile în care legea permite efectuarea de schimbări la nivel local.

Sistemul de învățământ al țării accentuează segregarea și marginalizarea, în ciuda unei legi care interzice în mod specific segregarea în școli. Inegalitățile încep încă de la înscriere. Deși zonarea școlilor a fost concepută tocmai pentru a preveni apariția unor școli de elită sau „sărace”, inegalitatea în materie de locuințe duce automat la inegalitate educațională în acest caz. Școlile sunt evaluate pe baza unui singur criteriu: rezultatele școlare ale elevilor obținute la cele două examene majore, de răscruce, de la sfârșitul școlii gimnaziale sau clasa a VIII-a (14 ani) și de la sfârșitul liceului sau clasa a XII-a (18 ani). Acest tip de evaluare conduce la alte câteva practici, cum ar fi pregătirea elevilor din clasele a VIII-a și a XII-a de către profesori doar pentru examenele naționale finale, în detrimentul exclusiv al celorlalte materii.⁴ De asemenea, părinții raportează neoficial despre profesori care refuză să treacă elevii mai slabi din punct de vedere academic în ultimul an, pentru a evita influențarea negativă a mediei școlii și a avantajului competitiv. Acest lucru descalifică efectiv acești elevi de la participare.

În plus, în Sfântu Gheorghe există o percepție comună despre așa-numitele „școli bune” și „școli slabe”. Cei mai mulți copii din medii socio-economice precare sunt grupați în „școlile slabe”.⁵ Pe de o parte, șansele elevilor de a ieși din cercul vicios și de a se transfera la una dintre școlile mai prestigioase scad dramatic, în timp ce, pe de altă parte, adesea școlile de top trimit elevii cu dificultăți sau cu rezultate slabe la alte școli cu probleme, unde abandonul școlar reprezintă un risc semnificativ. Conform rezultatelor procesului de co-creație și ale workshop-urilor (27 de întâlniri) desfășurate cu grupul de tineri interesați, frecventarea unei „școli slabe” este resimțită în multe cazuri ca pe un stigmat, atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

Tinerii aspiră la oportunități mai mari decât cele care le sunt oferite. Fără un sprijin financiar, emoțional și moral substanțial din partea părinților, majoritatea copiilor nu ar putea face față cerințelor școlii. În absența acestui tip de încurajare, sprijinul oferit de școală este considerat crucial, altfel șansele lor de a beneficia de o educație de calitate scad cu fiecare an petrecut în școală. Cei mai mulți dintre tineri devin conștienți de diferențele dintre ei și colegii mai privilegiați, iar până la vârsta de 15-16 ani refuză să interacționeze cu adolescenți din medii diferite, de teama inadecvării. Mulți dintre tinerii care participă la procesul de co-creație consideră această situație dureros de nedreaptă.

Școlile sunt supraîncărcate cu sarcini administrative și cu cerințele programei de învățământ. În același timp, există o lipsă de experți în educație, de îndrumare, de servicii sociale accesibile și de ajutor educațional.

Punctul comun al percepției ambelor grupuri a fost:

- Cadrele foarte stricte și rigide la care sunt limitați;
- Lipsa de spațiu pentru creativitate și flexibilitate în activitatea didactică;
- Instabilitatea/nesiguranța sistemului de învățământ în ceea ce privește incertitudinea reglementărilor concretizată prin orientări metodologice neclare, precum și lipsa de personal. Între căderea regimului comunist în decembrie 1989 și până în februarie 2023, în România s-au succedat 32 de miniștri ai educației, mulți dintre ei fiind în funcție nu mai mult de 3-6 luni. Între 2011 și 2020, Legea educației naționale a fost modificată de 114 ori;
- Absența unui parteneriat puternic între părțile direct implicate (școală, elev, părinți);
- Deficitul uriaș de personal calificat la toate nivelurile de învățământ și un sentiment general de neputință în fața celor mai multe situații neprevăzute. În contextul sistemului de învățământ național, „situație neprevăzută” poate însemna aproape orice lucru care se abate de la ceea ce este considerat a fi normal sau obișnuit. Există o lege care interzice copiilor să fie „plasați în învățământul special pe baza unor criterii precum: rasa, etnia, naționalitatea, limba, religia sau din cauza apartenenței la un grup vulnerabil”. În ciuda faptului că există abordări pentru gestionarea unor situații precum disgrafia, dislexia, tulburările de comportament, violența în familie sau neglijarea, de exemplu, majoritatea școlilor nu dispun de personal calificat și pregătit să le urmeze, fie pur și simplu nu știu despre ele.
- Lipsa de siguranță în sistemul educațional pentru tineri. Relația profesor-elev este percepută ca o relație predominant unilaterală, în care obiectivul principal este de a transfera cantitatea necesară de informații/cunoștințe, indiferent de nevoile elevilor (cum ar fi: dislexie, disgrafie, antecedente de violență domestică etc.).

Piața muncii din România, atât la nivel național, cât și la nivel local, prezintă o contradicție inerentă. În timp ce angajatorii își exprimă îngrijorarea cu privire la lipsa forței de muncă, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă deplâng dificultățile de a găsi un loc de muncă. Datele statistice arată că rata șomajului este relativ scăzută în oraș, dar rata sărăciei persoanelor încadrate în muncă este destul de ridicată. Această situație afectează în primul rând tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, generând o rată a șomajului de 11,4% în rândul acestora. Rezultatele cercetării noastre stabilesc o legătură clară între nivelul de educație și perspectivele de angajare ulterioară a unei persoane. Pe de o parte, fără opt clase de învățământ minim obligatoriu, găsirea unui loc de muncă este practic imposibilă. Pe de altă parte, educația oferită în școlile profesionale nu îi pregătește în mod corespunzător pe elevi pentru angajarea imediată. Familiile cu cele mai mici venituri (în special beneficiarii de ajutor social) au cele mai multe șanse să se angajeze în muncă nedeclarată în agricultură, în industria de curățenie sau în construcții ca zilieri.

Perspectivile și problemele legate de locuințe reprezintă cea mai mare temere a tinerilor pentru viitor.

Lipsa de locuințe de preț accesibil sau de locuințe publice, fie că este vorba de locuințe sociale sau de locuințe subvenționate, îi face pe tineri vulnerabili la prețurile nerealiste ale imobilelor stabilite pe piața liberă. Pentru a face față lipsei de locuințe accesibile, două sau trei generații locuiesc în același apartament. Cercetările din 2018⁶ arată că 40% dintre tineri locuiesc cu părinții lor, iar perspectivele lor de a deveni proprietari de locuințe sunt foarte reduse.

În 2018, România a avut cea mai mare rată a riscului de sărăcie din Europa (inclusiv din țările non-UE). Deși statisticile la nivel național sunt sumbre și, în general, opinia publică din România consideră că „prea mulți bani se duc pe ajutoare sociale”, numai aproximativ 15% din PIB-ul României este cheltuit pentru protecție socială (2018)⁷. În același an, media UE a fost de 27% (Eurostat). Nu există statistici oficiale privind rata sărăciei în Sfântu Gheorghe. Opinia publică continuă să considere că situația precară a săracilor este din vina lor, iar inegalitatea socială se accentuează. Din punct de vedere statistic, România are o clasă de mijloc foarte mică, majoritatea populației având un nivel de trai mai scăzut. În Sfântu Gheorghe, sistemul de servicii sociale este mai variat și mai eficient organizat decât media națională⁸, în principal datorită deschiderii autorității locale față de colaborarea cu ONG-urile subcontractate pentru reducerea sărăciei.

Cercetarea noastră, alături de procesul de co-creație, a identificat mai multe domenii de politică publică prioritare pentru tineri, printre care:

- **Inițierea unui program de reabilitare la nivelul orașului cu scopul de a reduce diferențele de infrastructură dintre școli.** Deși toți actorii implicați în procesul de punere în aplicare (de exemplu, partenerii de proiect Suppedito și Sepsi GAL, grupul instituțional de părți interesate și grupul de tineri interesați) sunt convinși că o schimbare reală va fi enunțată atunci când se va asigura o calitate minimă unitară (în ceea ce privește calitatea educației, infrastructura și organizarea predării) în interiorul școlilor, credem, de asemenea, că este absolut necesar să se asigure resurse tehnice egale pentru toți copiii din școlile primare și elementare. În acest fel, copiii ar beneficia de condiții similare și de o pregătire similară pentru examenul de capacitate de la finalul gimnaziului, care determină instituția pe care o vor frecventa în continuare.
- **Sprijinirea profesorilor și a școlilor pentru a oferi un învățământ de calitate.** Trebuie create programe de formare relevante și pertinente, programe de mentorat și burse de studiu, bazate pe nevoile reale ale elevilor și profesorilor din sistemul de învățământ local, în special în domeniul gestionării conflictelor, al dinamicii de grup al incluziunii și al bullying-ului. Trebuie efectuate cercetări pentru a colecta date valide cu privire la realitatea și percepția sistemului de învățământ local, pentru a găsi cele mai adecvate soluții pentru nevoile beneficiarilor (pedagogi și copii). O altă posibilitate este de a consolida colaborarea școlii cu ONG-urile pentru a avea resurse umane alternative care ar putea fi angajate în activitățile mai puțin reglementate ale programelor extrașcolare.
- **Susținerea proceselor de gestionare participativă în școli prin implicarea elevilor în procesul de luare a deciziilor.** Tinerii, până la vârsta de 13-14 ani, au deja o înțelegere clară a organizării și funcționării școlilor lor și sunt capabili să aducă idei pentru a crea un mediu mai favorabil și mai creativ pentru învățare. Este important să se creeze un mediu de sprijin și democratic în școli care să consolideze procesele decizionale participative în acele domenii în care școlile au puterea de a propune acțiuni locale pentru punerea în aplicare a politicilor naționale. O astfel de inițiativă ar deschide calea către o dezvoltare reciproc avantajoasă pe termen lung.
- **Investirea în construirea unei comunități puternice de elevi** prin evenimente sociale și culturale și alte posibilități de creare de legături. Relațiile puternice între colegi sunt vitale, în special în anii adolescenței, și contribuie în mare măsură la succesul școlar⁹. Aceste activități ar putea fi inițiate de școlile însele, iar sprijinul ONG-urilor poate fi, de asemenea, inclus.
- **Schimbarea discursului public despre calitatea școlilor.** Ar trebui inițiată o campanie de comunicare despre calitățile fiecărei școli din oraș, fără a menționa rezultatele academice obținute la cele două examene majore, pentru a sublinia faptul că o educație de bună calitate include și alte considerente în afară de rezultatele academice. Trebuie organizate dezbateri pentru a deconstrui convingerile generale despre „școli bune” și „școli slabe”, ceea ce va contribui pe termen lung la desegregarea învățământului din Sfântu Gheorghe.

Formarea colaborativă a altor politici publice locale

Nicio strategie nu poate fi concepută în vid, ignorând numeroasele moduri în care diferite politici publice și medii influențează tinerii. Prin urmare, planurile de dezvoltare privind învățământul, tineretul, cultura, sportul, locuințele, forța de muncă ar trebui să fie toate echipate pentru a lua în considerare viziunile de viitor ale tinerilor de astăzi.

Vocea tinerilor trebuie consolidată în Sfântu Gheorghe și există o nevoie reală și urgentă de a încuraja și de a le permite tinerilor să își susțină nevoile, precum și de a ajuta instituțiile să îi ia în serios. Procesul de co-creație din Sfântu Gheorghe a arătat că aceste două grupuri cooperează rareori, iar o cultură a cooperării și a angajamentului trebuie să fie stabilită și susținută.

Municipiul Sfântu Gheorghe a făcut eforturi tangibile pentru a rupe acest ciclu, însă ascultarea și implicarea tinerilor trebuie să treacă dincolo de proiecte și ar trebui să se extindă la elaborarea politicilor publice. Acest lucru va fi în beneficiul întregii comunități din Sfântu Gheorghe pe termen lung.

Recomandări

- **Dezvoltarea unui program after-school la un preț accesibil**, care să se potrivească cu programul părinților, pentru a crește performanțele școlare. Școlile ar trebui să colaboreze cu părinții atunci când proiectează orice intervenție, pentru a înțelege nevoile lor cele mai urgente și pentru a se asigura de capacitățile lor financiare. Programul ar trebui să se desfășoare în incinta școlii și să includă masa de prânz și abordarea temelor pentru acasă, deoarece în multe familii¹⁰ este foarte greu de obținut ajutor pentru teme. Municipality ar putea oferi sprijin financiar pentru programele after-school, concentrându-se pe școlile cu elevii cei mai dezavantajați.
- **Crearea de structuri de asistență pentru elevi în școli.** După cum a exprimat în repetate rânduri Consiliul de tineret, pe baza cercetării sale informale efectuate în rândul a 80 de colegi din întregul oraș, una dintre cele mai urgente probleme ale acestora a fost lipsa de sprijin pentru a face față problemelor adiacente/contextuale la predare și învățare (bullying între colegi, abuz de putere, nedreptate, consiliere psihologică, dificultăți de învățare etc.). Această problemă a fost identificată la toate nivelurile (profesori, tineri și părinți). Este nevoie de o cooperare mai strânsă între școli, părinți și furnizorii de servicii sociale pentru a începe abordarea acestei probleme majore cu care tinerii se confruntă zilnic. Soluțiile posibile ar putea implica o colaborare mai strânsă cu ONG-urile specializate în domeniul dependenței și al violenței, programe de instruire practică pentru profesori și personal cu privire la modul în care trebuie să gestioneze și unde să raporteze astfel de cazuri, programe de formare a competențelor directorilor de școli sau organizarea eficientă a ședințelor cu părinți, de exemplu.
- **Crearea unui program de voluntariat** în comunitate la nivelul întregului oraș, cu accent pe școlile care își asumă un rol central în construirea de relații cu populațiile vulnerabile (de exemplu, mentorat de către copiii mai mari într-un sistem de tip amic, curățarea și întreținerea terenului școlii, însoțirea copiilor în excursii etc.). Acest lucru ar consolida capacitățile de creare de rețele și ar putea duce, eventual, la o mai bună înțelegere reciprocă, precum și la ușurarea unei părți din sarcina profesorilor și a școlilor.
- **Stimularea creării unei rețele puternice pentru ONG-urile interesate de dezvoltarea educației.** Sectorul societății civile din Sfântu Gheorghe oferă servicii ceva mai variate decât media națională. ONG-urile au un rol enorm în România, dar și în Sfântu Gheorghe, dezvoltând și furnizând servicii care nu sunt acoperite de stat. În acest sens, există o nevoie accentuată de o societate civilă puternică, care să poată echilibra deficiențele statului și ale instituțiilor sale. ONG-urile pot prelua sarcini cum ar fi sprijinul familiei pentru a ajuta la menținerea copiilor în sistemul de învățământ, programe after-school pentru copiii care nu primesc suficient sprijin din partea familiilor lor, asistență socială și organizarea diferitelor activități de responsabilizare a tinerilor etc.

Cum să implicăm tinerii în elaborarea politicilor publice

Elaborarea participativă a politicilor publice pornește de la poziția conform căreia o politică poate răspunde nevoilor indivizilor, gospodăriilor sau comunităților numai dacă este elaborată, pusă în aplicare și monitorizată în mod transparent, în cooperare cu beneficiarii săi.

Proiectul UPLIFT extinde acest lucru la un proces de „elaborare a politicilor publice reflexive”, care devine integrat în mod continuu. Elaborarea politicilor publice reflexive urmărește să schimbe abordarea celor care elaborează politicile și să sporească capacitățile tinerilor pentru ca aceștia să poată genera schimbări împreună.

În timpul procesului, tinerii sunt împuterniciți pentru a putea intra în discuții despre politici publice cu factorii de decizie și cu cei care le pun în aplicare. Procesul este sprijinit de facilitatori care contribuie la construirea încrederii și a unei înțelegeri comune atât în rândul tinerilor, cât și al părților interesate instituționale.

Proiectul UPLIFT a produs o serie de materiale pentru a ajuta grupurile locale să întreprindă procese de elaborare reflexivă a politicilor publice. Puteți afla mai multe despre fiecare dintre etapele cheie în [Ghidul nostru](#), împreună cu materiale de formare și videoclipuri pe [site-ul nostru](#).

Etapele procesului de creare participativă a

O mentalitate și un angajament - Co-creația de politici publice este un proces profund care necesită angajamentul tuturor părților interesate și dorința de a contesta dinamica tradițională a puterii.

Pregătire - Planificarea împreună cu părțile interesate cu privire la obiective, roluri, resurse și capacități.

Crearea unui Consiliu de tineret - În colaborare cu o serie de organizații, folosind metode de susținere și incluzive, se recrutează un consiliu de tineret divers.

Restrângerea obiectivului și a domeniului de aplicare - YouTinerii și părțile interesate instituționale identifică domeniile de acțiune politică publică. Decizia cu privire la domeniul de aplicare are implicații asupra modului în care este organizat procesul de co-creație și asupra rezultatelor așteptate.

Procesul de co-creație - Consolidarea capacităților, consolidarea încrederii și activitățile creative stau la baza unei co-creații de succes. Implicarea unui facilitator specific pentru tineri este esențială pentru un proces egal, sigur și stimulat pentru toți participanții.

Către o agendă politică publică - Stadiul în care trebuie să se navigheze printre realitățile instituționale și sistemice pentru a identifica ceea ce se poate realiza în termeni practici.

Punerea în aplicare a politicilor publice - Dependentă în mare măsură de contextul local, comunicarea și implicarea sunt esențiale pentru a obține adoptarea recomandărilor de politici publice.

Reflexie și evaluare - Pe tot parcursul procesului este esențial să se angajeze într-o practică reflexivă - învățând și evaluând continuu pentru a fundamenta următoarele etape.

Elaborarea participativă a politicilor publice pusă în practică: Sfântu Gheorghe

România se numără printre țările cu cel mai ridicat nivel de abandon școlar timpuriu din UE. Chiar dacă învățământul este obligatoriu până la vârsta de 16 ani, aproximativ o cincime din populația școlară a abandonat școala până la vârsta de 16 ani¹¹. Studiile arată că selecția bazată pe abilități, la sfârșitul învățământului secundar inferior, și calitatea și relevanța percepută ca fiind slabe ale învățământului secundar superior de formare profesională, împreună cu accesul limitat la învățământul terțiar, sunt principalii factori responsabili pentru abandonul școlar timpuriu la această vârstă specifică.¹² În 2015, aproape o cincime dintre tinerii adulți români (15-24 de ani) nu se aflau în sistemul de învățământ, de ocupare a unui loc de muncă sau de formare profesională, una dintre cele mai ridicate rate dintre țările UE. În rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 34 de ani, cei care nu au absolvit învățământul secundar superior aveau o probabilitate mai mare de a fi șomeri, cu o rată a șomajului de 13,5%, față de 7 % pentru cei care au absolvit învățământul terțiar.¹³ Inegalitatea veniturilor în România este cea mai ridicată din Europa.¹⁴

Deși legislația și politicile publice naționale creează un cadru pozitiv, inițiativele locale lipsesc/nu reușesc să creeze o agendă de politici publice locale coerentă și durabilă pentru punerea în aplicare a politicilor publice naționale și pentru a răspunde la problemele locale.

Obiectivul principal al co-creației UPLIFT a fost crearea unui cadru de politici publice care să faciliteze un acces mai bun la educație pentru tinerii vulnerabili și să contribuie la reducerea abandonului școlar și la creșterea capacității de inserție profesională. Astfel, proiectul și-a propus să realizeze un proces de co-creație de politici educaționale care să permită tinerilor dezavantajați să intre și să rămână în învățământul de masă; care să îmbunătățească rezultatele educaționale, inclusiv în educația remedială (a doua șansă); și care să integreze serviciile de sprijin cu serviciile educaționale de masă și alternative.

Proiectul a creat, de asemenea, contextul pentru recunoașterea faptului că tinerii, inclusiv cei din medii vulnerabile, ar trebui să aibă un rol decisiv în identificarea cauzelor structurale care mențin inegalitățile sociale și în găsirea unor soluții adaptate la problemele cu care se confruntă în parcursul lor educațional. Astfel, proiectul își propune să contribuie la abilitarea tinerilor cu medii vulnerabile, precum și la valorizarea și legitimarea contribuției lor sociale. În general, este recunoscut faptul că elaborarea participativă îmbunătățește implicarea și contribuie la asigurarea succesului punerii în aplicare.

Elaborarea **Agendei politicilor publice reflexive** în Sfântu Gheorghe a fost un proces de doi ani, care a oferit participanților o imagine de ansamblu asupra beneficiilor unui proces de co-creație, ceea ce a fost important, deoarece abordarea nu fusese încercată anterior în municipiu.

Reperetele acestui „experiment” în locul de desfășurare a proiectului din Sfântu Gheorghe au fost următoarele:

- Înființarea unui grup instituțional de părți interesate, bazat în cea mai mare parte pe rețeaua existentă a partenerului de implementare a GAL Sepsî în domeniul educației. Grupul este format din reprezentanți ai instituțiilor din sistemul de învățământ (școli, Inspectoratul Școlar Județean, Centrul de Resurse și de Asistență Educațională), reprezentanți ai furnizorilor publici de servicii sociale (Serviciul de Protecție a Copilului la nivel județean, Direcția Locală de Servicii Sociale), reprezentanți ai Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă, reprezentanți ai ONG-urilor furnizoare de servicii sociale și viceprimarul municipiului Sfântu Gheorghe.
- Înființarea unui grup de tineri interesați, în principal pe baza recomandărilor ONG-urilor protectoare și a unor școli din oraș. Întrucât natura exactă a vulnerabilității nu a fost în mod deliberat predefinită, recrutarea tinerilor vulnerabili a depins de decizia organizațiilor de recrutare. Liceele de formare profesională sunt în general considerate a fi „școli slabe”, deoarece în ele sunt înscriși doar copiii cu note mici la examene. Foarte puțini sunt cei care aleg în mod conștient școlile profesionale.
- Organizarea de întâlniri de grup. Ambele grupuri au avut facilitatori externi din exterior care au condus întâlnirile de grup. Natura grupurilor a necesitat abordări diferite și ritmuri de lucru diferite; în consecință, grupul de tineri a avut 27 de întâlniri, grupul instituțional a avut 7 întâlniri și au avut loc 4 întâlniri comune organizate cu participarea ambelor grupuri.
- Identificarea în ambele grupuri și din ambele perspective a factorilor care împiedică accesul copiilor vulnerabili la o educație de calitate, precum și a factorilor care conduc la abandonul școlar timpuriu în municipiu. Hărțile problemelor identificate au fost create pe baza unei relații de cauză și cauzalitate.
- Organizarea a 4 întâlniri comune între grupuri pentru a reconcilia diferențele dintre cele două seturi de hărți ale problemelor și elaborarea de propuneri pentru a le aborda. Au fost identificate probleme care privesc politica și reglementările naționale în domeniul învățământului, dar soluțiile la acestea nu fac parte din Agenda politicilor publice reflexive.

Ca urmare, a fost elaborată o Agendă a politicilor publice reflexive. Principalul obiectiv al Agendei politicilor publice reflexive din Sfântu Gheorghe este de a spori accesul copiilor și tinerilor vulnerabili la învățământul de calitate. Acest obiectiv se bazează pe două seturi de acțiuni paralele: în primul rând, reducerea diferențelor dintre școlile (la orice nivel) din oraș și, în al doilea rând, asigurarea faptului că toți copiii din Sfântu Gheorghe sunt înscriși și menținuți în sistemul de învățământ cel puțin până în clasa a X-a. Acest obiectiv este o viziune pe termen lung. Agenda politicilor publice reflexive din Sfântu Gheorghe conturează cadrul acestei viziuni pe termen lung prin formularea unui set de priorități și acțiuni concrete care pot reprezenta fundamentul acestei viziuni, după cum urmează:

- **Prioritatea 1:** Dezvoltarea infrastructurii auxiliare a școlii: cămine, cantină, transport.
- **Prioritatea 2:** Consolidarea triunghiului de cooperare: școală-părinți-elev.
- **Prioritatea 3:** Pregătirea școlilor pentru gestionarea violenței în școală.
- **Prioritatea 4:** Asigurarea de personal de sprijin în educație (profesori de sprijin, mediatori școlari, profesori în curs de formare, logopezi, consilieri școlari).
- **Prioritatea 5:** Crearea unui mediu de sprijin în toate școlile.
- **Prioritatea 6:** Consolidarea cooperării/networking-ului interinstituțional.

Exemple din întreaga Europă

În Amsterdam, un consiliu local de tineret a colaborat cu municipalitatea, cu asociația de locuințe De Key, cu organizația de rezidenți !WOON și cu Universitatea de Tehnologie din Delft pentru a aduce în lumină problemele actuale ale tinerilor în materie de locuințe și pentru a formula abordări și instrumente politice comune pentru a aborda cele mai urgente probleme. Pe parcursul a doi ani, Consiliul de tineret: a dezvoltat o serie de idei pentru a aborda problema lipsei de locuințe, inclusiv o platformă virtuală pentru tinerii în căutare de locuințe, a cărei dezvoltare este în curs de examinare, și a elaborat un manifest pentru municipalitatea din Amsterdam, care a fost prezentat consilierului municipal responsabil cu locuințele din oraș.

La Tallinn, Asociația Centrelor deschise pentru tineret din Estonia (AYEC) a colaborat cu Universitatea din Tartu pentru a îmbunătăți serviciile de care beneficiază tinerii NEET și, în special, pentru a le îmbunătăți nivelul și rezultatele educaționale, precum și accesul la piața muncii. 40 de tineri aflați în situații de viață vulnerabile au fost implicați în acest proces pentru a pune în lumină problemele actuale cu care se confruntă tinerii în materie de educație, ocupare a forței de muncă și locuințe, precum și soluțiile pe care tinerii le consideră fezabile pentru a le rezolva problemele. În cadrul co-creării cu tinerii, a fost elaborat un nou model de servicii: „Modelul intersectorial de sprijin și cooperare pentru tineri cu statut NEET și model de servicii pentru autoritățile locale. Descrierea viitorului model”. Tinerii și reprezentanții diferitelor instituții municipale au conceput împreună o serie de posibile căi de sprijin (servicii).

Amsterdam

Barakaldo

În Barakaldo, un proces participativ de elaborare a politicilor publice a reunit tineri care locuiesc în municipiu, factori de decizie din cadrul Consiliului municipal Barakaldo și cercetători de la Orkestra - Institutul basc de competitivitate, care au colaborat timp de nouă luni pentru a îmbunătăți politicile urbane privind locuințele pentru tineri. Ca urmare, părțile interesate implicate au elaborat o agendă a politicilor publice reflexive care include patru propuneri orientate spre adaptarea acestor politici la nevoile reale ale tinerilor. În plus, procesul a fost orientat spre stimularea tinerilor implicați, permițându-le să își îmbunătățească abilitățile personale, cum ar fi cunoștințele pe această temă, atitudinile și comportamentele lor față de participarea civică, abilitățile socio-politice generale și interesul pentru planificarea dezvoltării urbane.

Raport de politici publice

Co-crearea unei agende de politici publice reflexive în educație în Sfântu Gheorghe

Amprenta

Aviz de copyright:

© ICLEI Europe, May 2023

Această lucrare este licențiată sub licența Creative Commons Attribution (CC BY-ND 4.0).

Autori: Tonk Gabriella, Adorjáni Júlia (ZING Consulting), Knop Ildikó, Veres Nagy Tímea (Sepsi Local Action Group Association)

Contribuitori: Dr. Tamás Anna

Contact

Site-ul web: www.uplift-youth.eu

Twitter: [@uplift_youth](https://twitter.com/uplift_youth)

Facebook: [Uplift Youth EU](https://www.facebook.com/UpliftYouthEU)

Instagram: [Uplift EU](https://www.instagram.com/UpliftEU)

Partners

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement 870898. The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily represent the opinion of the European Union.

Endnotes

- 1 Livrabil al proiectului SIPOCA 592, Cod MySMIS 127557: Analysis of the factors that obstruct the diffusion of innovation, including digitization [Analiza factorilor care îngreunează difuzarea inovației, inclusiv a digitalizării]
- 2 Studii OCDE privind evaluările și examinările în domeniul educației, România 2017, https://read.oecd-ilibrary.org/education/romania-2017_9789264274051-en#page19
- 3 UPLIFT, livrabil 2.2 Raport urban Sfântu Gheorghe ianuarie, 2022, România, p. 5
- 4 https://read.oecd-ilibrary.org/education/romania-2017_9789264274051-en#page21
- 5 UPLIFT, livrabil 2.2 Raport urban Sfântu Gheorghe ianuarie, 2022, România, p. 11-13
- 6 UPLIFT, livrabil 2.2 Raport urban Sfântu Gheorghe ianuarie, 2022, România, p. 21-22
- 7 UPLIFT, livrabil 2.2 Raport urban Sfântu Gheorghe ianuarie, 2022, România, p. 26
- 8 UPLIFT, livrabil 2.2 Raport urban Sfântu Gheorghe ianuarie, 2022, România, p. 28-29
- 9 Martinot D, Sicard A, Gul B, Yakimova S, Taillandier-Schmitt A și Maintenant C (2022) Peers and teachers as the best source of social support for school engagement for both advantaged and priority education area students [Colegii și profesorii reprezintă cea mai bună sursă de sprijin social pentru angajamentul școlar, atât pentru elevii din zonele favorizate, cât și pentru cei din zonele cu prioritate în materie de educație.] *Front. Psychol.* 13:958286. doi: 10.3389/fpsyg.2022.958286
- 10 OECD (2017), *Educational Opportunity for All: Overcoming Inequality throughout the Life Course* [Depășirea inegalității pe tot parcursul vieții], Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264287457-en>.
- 11 Kitchen, H., et al. (2017), *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education, Romania*. Paris: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264274051-en>.
- 12 Fartusnic, C. et al. (2014), *Financing the Pre-university Education System Based on the Standard Cost: A Current Assessment from the Equity Perspective* [Finanțarea sistemului de învățământ preuniversitar pe baza costului standard: O evaluare actuală din perspectiva echității], UNICEF, București: Vanemonde www.unicef.org/romania/Studiu.ISE.eng.pdf.
- 13 Kitchen, H., et al. (2017), *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education, Romania*. Paris: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264274051-en>
- 14 Kitchen, H., et al. (2017), *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education, Romania*. Paris: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264274051-en>
Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat>